

Vuonna 1920 marraskuun 17 päivänä kokoontuivat Eduskunnan Pankkivaltuusmiehet puheenjohtaja Lavonius, herrat Nevanlinna, Tanner, Heinonen ja Ramsay sekä varamies Liakka.

1 §.

L.67
Sittenkuin Johtokunnan puheenjohtaja herra Stenroth oli Pankkivaltuusmiesten pyynnöstä saapunut kokoukseen, esitettiin Johtokunnan kirjelmä kuluvan marraskuun 15 päivältä n° 53, jossa Johtokunta ilmoit-

taa tehneensä Privatbanken i Helsingfors, Aktiebolag ja Aktiebanken för Utrikeshandel nimisten pankkien kanssa välipuheen, jonka mukaan nämä pankit, mikäli ne tarvitsevat rahoja Kemi-yhtiön metsätöiden rahoittamiseksi tänä talvena, myyvät Suomen Pankille Kemi-yhtiön asettamia Lontoossa maksettavia omia puntamääräisiä vekseleitä pankkien siirtäminä, jättäen samalla Suomen Pankille Kemi-yhtiön sitoumuksen suorittaa nämä etumaksuvekselit vientivaluutoilla sen mukaan, kuin näitä yhtiölle kertyy tulevan vuoden viennistä. Tämän välipuheen ilmoittaa Johtokunta tehneensä sillä edellytyksellä, että nämä vekselit lasketaan pankin setelikatteeksi. Kun kuitenkin Johtokunnan tietoon oli tullut, että Pankkivaltuusmiehisä on lausuttu se käsitys, ettei tällaisia vekseleitä enää olisi laskettava setelikatteeksi, on Johtokunta katsonut tarpeelliseksi saattaa kysymyksen Pankkivaltuusmiesten harkittavaksi. Omasta puolestaan Johtokunta, kirjelmässä esittämillään perusteilla, katsoo tällaisia vekseleitä voitavan ja nyt olevan syytä käyttää setelikatteena.

Asiasta syntyneessä keskustelussa

Herra Stenroth katsoi, että muodollisia epäilyksiä siihen nähden voidaanko puheenaolevia vekseleitä käyttää setelikatteena, ei pitäisi olla. Nämä vekselit eivät tosin ole ulkomaista valuuttaa tullessaan Suomen Pankin salkkuun, mutta ne edustavat sitä ja muuttuvat siksi, koska annettujen etumaksujen määrä on suoritettava takaisin ulkomaisella valuutalla. Samantapaisia vekseleitä oli käytetty setelikatteena jo rauhan aikana ja viimeksi kun Suomen Pankki teki kesällä 1919 tunnetun sopimuksen sahanomistajain kanssa. Ei tosin ole toiveita, että nyt puheenaolevia vekseleitä voitaisiin saada diskontatuksi ulkomailla, kuten sahanomistajain antamiin vekseleihin nähden otaksuttiin. Mutta jos setelikatteen laatua arvostellaan, kuten Johtokunnan mielestä on tehtävä, realiselta pohjalta, on näitä vekseleitä pidettävä parempana setelikatteena kuin valtion vekseleitä ja sahanomistajainkin antamia vekseleitä. Se luotto, mitä Suomen Pankista tällaisia vekseleitä vastaan annettaisiin, ei tulisi suoraan, vaan pankkien välityksellä rahoitettavalle yhtiölle ja vain siinä määrin kuin pankit eivät omista varoistaan voi puheenaolevaa luottoa antaa. Kun pankkien on maksettava takaisin koko luoton määrä

ulkomaisella valuutalla, on siinä pidäke, joka saattaa pankit rajoittamaan tämän luoton käyttämistä. Nyt tulee sitäpaitsi näissä vekseleissä olemaan vähintään kaksi nimeä. Jos asiaa siis katsoo setelikatteen kannalta, ovat nämä parempia kuin useat muut katteenlajit, joita Suomen Pankilla nykyään on.

Sitäpaitsi on Johtokunta asiaa käsitellessään pitänyt silmällä, että tätä tietä Suomen Pankki luonnollisella tavalla ja yhteistoiminnassa yksityispankkien kanssa saa ulkomaista valuuttaa.

Puheenaolevien pankkien ilmoituksen mukaan tarvitsisi Kemi-yhtiö luottoa ensi talvena n. 40 miljoonaa markkaa, mutta tarvitsevatko pankit lainata koko tämän määrän Suomen Pankista, ei ole vielä varmaa. Kuinka pitkän ajan pankit luottoa tarvitsevat, ei myöskään ole varmaa. Näyttää siltä, että etumaksuja puutavaroista ei voida odottaa tänä talvena ennenkuin vuodenvaihteen jälkeen. Heti laivauksen alettua voitaisiin joka tapauksessa odottaa lyhennyksiä luotossa tehtävän. Johtokunta on kyllä selvillä siitä, että setelistön lisäämisessä tätä tietä tulee noudattaa kaikkea varovaisuutta.

Herra Nevanlinna katsoi että kysymystä ei olisi käsiteltävä yksinomaan muodolliselta, vaan myöskin asialliselta, materiaaliselta, kannalta. Puheenaoleva uusi sitoumus on suuressa määrin samankaltainen kuin sahanomistajain kanssa tehty. Molemmille näille sitoumuksille on yhteistä, että proformavekseleitä setelikatteena käyttäen lisätään setelistöä. Tällainen setelistön lisäys voi vaikuttaa rahan arvoon. Edellisellä kerralla oli puhuja hyväksynyt puheenaolevan menettelytavan, kun sitoumusta tehtäessä ilmoitettiin pidettävän varmana, että proformavekselit saataisiin diskonteeratuksi ulkomaille, mikä olisi tehnyt, että toimenpide ei olisi aiheuttanut rahan arvon alenemista. Uusi sopimus tietäisi jälleen setelistön lisäämistä ja voi käydä niin, että tämä setelistö pysyy liikkeessä puoli vuotta tai enempiäkin ja että sen aiheuttama inflatsioni voi joutua. Tämä puoli asiasta on otettava huomioon proformavekselien diskonttauksessa ja meneteltävä kaikella varovaisuudella. Jos 40 tai 50 miljoonaa riittäisi siihen tarpeeseen, joka on sopimuksen aiheuttanut, ei pitemmälle pitäisi mennä. Jos tällaisissa rajoissa pysytään ja Johtokunta muutenkin käyttää tä-

tä oikeuttaan varovaisesti, niin että rajaan saakka ei tarvitse mennä tai se tehdään mahdollisimman myöhään, ei puhuja katsonut olevan syytä panna esteitä Johtokunnan suunnittelevalle toimenpiteelle.

Herra Lavonius ilmoitti epäilevänsä onko oikea tapa tulkita Suomen Pankin ohjesäännön 18 §:n määräyksiä siten, että proformavekseleitä, joista tiedetään, että niitä ei saada diskonteeratuksi ulkomaille, voidaan lukea setelikatteeksi. Kun puhuja kuitenkin oli saattanut todeta, että samankaltaisia vekseleitä, nimittäin puutavaran viejain asettamia ja heidän englantilaisten asiamiestensä hyväksymiä, oli jo rauhan aikana setelikatteena käytetty, ei hän ajankohtana, jolloin setelinanto-oikeuden rajoittaminen tuottaisi maan taloudelliselle elämälle suuria vaikeuksia, tahtonut vaatia uuden tulkinnan käyttöönottamista. Kysymyksen asialliseen puoleen nähden puhuja yhtyi herra Nevanlinnan mielipiteeseen. Kun sahanomistajien antamia vekseleitä ei voitu diskontata, aiheuttivat niiden nojalla annetut setelit epäilemättä rahan arvon alenemista. Kun nyt tehdyn sopimuksen nojalla jälleen setelistö verrattain pit-

käksi ajaksi saattaa lisääntyä, on vaikea arvostella onko ehdotettu toimenpide lopulta hyödyksi. Joka tapauksessa olisi se määrä, mitä proformavekseleitä saa olla setelikatteena, rajoitettava. Myöskin olisi Pankkivaltuusmiesten määrättävä se aika, minkä suostumus tähän toimenpiteeseen on voimassa.

Herra Ramsay katsoi, että puheenaolevat vekselit voidaan lukea setelikatteeksi, koska ne edustavat ulkomaista valuuttaa, joka tehdyn sopimuksen nojalla varmasti saadaan. Asiallisesti on nyt enempi syytä proformavekselien käyttöön kuin tehtäessä sopimusta sahanomistajain kanssa. Olisi kuitenkin oikeinta asettaa raja, mihin saakka niiden määrä saa nousta.

Herra Liakka ilmoitti kannattavansa Johtokunnan ehdottamaa toimenpidettä ehdolla, että asetetaan raja, jota suuremmaksi puheenaolevain vekselien määrä ei saa nousta. Myöskin rajoitus ajan puolesta voisi olla paikallaan.

Herra Tanner katsoi ehdotetun toimenpiteen antavan aihetta sekä muodollisiin että asiallisiin epäilyksiin, joista puhuja ei katsonut voivansa täysin

luopua niiden selitystenkään jälkeen, joita Johtokunnan kirjeessä oli esitetty. Kuin kuitenkin Johtokunnan taholta on ilmoitettu, että varemmin huonommatkin proformavekselit kuin ne, joista nyt on kysymys, ovat kelvanneet setelikatteeksi, eikä tätä nykyä ollut aihetta muuttaa käytäntöä tässä suhteessa, ei puhuja tahtonut asettua vastustamaan Johtokunnan suunnittelemaa toimenpidettä.

Sittenkuin keskustelu asiasta oli päättynyt, toimitettiin, koska Pankkivaltuusmiesten kesken oli eri mieliä ilmaantunut siitä, olisiko määrättävä ajankohda, jota kauemmin puheenaolevia proformavekseleitä ei ilman uutta päätöstä saisi setelikatteena käyttää, äänestys, jolloin

Herra Liakka katsoi, että jos puheenaolevia vekseleitä tulee olemaan Pankin salkussa jälkeen lokakuun viimeisen päivän vuonna 1921, asia on uudelleen alistettava Pankkivaltuusmiesten harkittavaksi;

Herra Ramsay oli sitä mieltä, että ei ole syytä tässä kohden mitään aikarajaa asettaa;

Herra Heinonen yhtyi herra Liakan mielipiteeseen;

Herrat Tanner ja Nevanlinna yhtyivät herra Ramsayn mielipiteeseen:

Herra Layonius yhtyi herra Liakan mielipiteeseen, joka siten oli tullut Pankkivaltuusmiesten päätökseksi.

Yksimielisesti päättivät Pankkivaltuusmiehet, että myöskin siinä tapauksessa että puheenalaista laattua olevain vekselien määrä nousee 50 miljoonaan markkaan, asia on uudelleen alistettava Pankkivaltuusmiesten harkittavaksi.

Päätöksestä oli Johtokunnalle kirjelmällä tieto annettava (Kirjelmä n° 79.).

2 §.

L. 68
Esiteltiin Johtokunnan kirjelmä kuluva marraskuun 12 päivästä n° 52, jossa Johtokunta ehdottaa, että Suomen Pankkiin perustettaisiin ylimääräinen tarkastajan virka ja että tätä tarkoitusta varten Eduskunnalta pyydetäisiin tarpeellinen määräraha.

Pankkivaltuusmiehet päättivät Johtokunnan esityksen johdosta oikeuttaa Johtokunnan ottamaan Suomen Pankin palvelukseen ylimääräisen virkamiehen se-

kä tarpeellisia apulaisia tälle pääasiallisesti toimittamaan sellaista Pankin liikkeen tarkastusta kuin Johtokunnan kirjelmässä on mainittu. Samalla Pankkivaltuusmiehet päättivät että puheenaolevalle tarkastajalle on maksettava palkkiona samat palkkaedut, joita Pankin ylikamreeri kulloinkin ilman ikäkorotuksia nauttii, sekä apulaisille Pankkivaltuusmiesten Johtokunnan esityksestä vastedes vahvistamat palkkiot. Puheenaolevien virkojen aiheuttamat menot oli otettava huomioon tehtäessä Eduskunnalle esitystä korotettujen palkkamäärärahain myöntämisestä.

Päätöksestä oli Johtokunnalle kirjelmällä tieto annettava. (Kirjelmä n° 82).

3 §.

Esiteltiin Pankkivaliokunnan kirjelmä viime lokakuun 22 päivästä n° 13, jossa valiokunta pyytää Pankkivaltuusmiesten lausuntoa siitä, olisiko syytä saattaa Pankkivaltuusmiesten suhde 1893 vuoden hätäapurahaston hoitoon vakaantuneemmalle kannalle, sekä mihin toimenpiteisiin tässä tarkoituksessa Pankkivaltuusmiesten mielestä olisi ryhdyttävä.

Ilmoitettiin, että ne kolme pankkivaltuusmiestä, joiden tulee olla osallisina kaikissa Pankkivaltuusmiesten käsiteltävinä olevissa asioissa, olivat valmistavasti käsitelleet Pankkivaliokunnan kirjelmän koskemaan kysymystä sekä päättäneet ehdottaa Pankkivaliokunnalle ilmoitettavaksi, että Pankkivaltuusmiesten mielestä 1893 vuoden hätäapurahaston hoito edelleen haitatta voisi tapahtua samalla tavalla kuin tähän asti, mutta että toisaalta voi kuitenkin ehkä olla oikein, että eduskunta nimenomaan oikeuttaa Pankkivaltuusmiehet suorittamaan rahaston valvontaan kuuluvat tehtävät.

Pankkivaltuusmiehet päättivät hyväksyä tämän ehdotuksen. Päätöksen mukainen lausunto, jonka sanamuodon laatiminen annettiin tehtäväksi puheenjohtajalle ja varapuheenjohtajalle, oli Pankkivaliokunnalle kirjelmällä annettava. (Kirjelmä n° 80).

Tämän jälkeen poistuivat herrat Heinonen, Ramsay ja Liakka.

4 §.

L. 69 Jatkettiin kokouksessa kuluvan marraskuun 4

päivänä aloitettua Suomen Pankin virkamiesten palkkain korottamista koskevan kysymyksen valmistavaa käsittelyä Johtokunnan kirjelmässä kuluvan marraskuun 9 päivältä n° 50 antamien lisätietojen pohjalla.

Vakuudeksi:

Kaarlo J. Kalliala

Vuonna 1920 marraskuun 20 päivänä kokouksessa Pankkivaltuusmiehet puheenjohtaja Laverius, herrat Novackina, Tanner, Heinonen ja Ramsay sekä varapuheenjohtaja Liakka.

1 §.

Esitettiin Johtokunnan kirjelmässä kuluvan marraskuun 3 päivältä n° 48, jossa Johtokunta ehdottaa että Pankin virkamiesten palkkoihin annetaan kolme kuukauden lisäpalkkia lukien viikosta syyskuun 1 päivästä ko-

LAKI

joka sisältää valtakansallisen sääntökirjan Suomen Pankin
valtakansallisen sääntökirjan.

Maailman Suomen Pankilla 18 päivänä helmikuuta 1920 annettua ohjelmia ja muutosta 7 päivästä elokuuta 1914 Suomen Pankin ohjelmassa 18 ja 19 §:n muuttamisesta sekä kuukauden 27 päivästä helmikuuta 1918 annettua laia, joka sisältää valtakansallisen sääntökirjan Suomen Pankin valtakansallisen sääntökirjan, säädettiin Kansakunnan pankkien valtakansallisen sääntökirjan ohjelmassa 18 §:n toistamista siten, että ohjelma on koulutus...

18 §.

Pankin valtakansallisen sääntökirjan ohjelmassa 18 §:n toistamista siten, että ohjelma on koulutus...

valtakansallisen sääntökirjan ohjelmassa 18 §:n toistamista siten, että ohjelma on koulutus...

Liiketoiminnassa olevina valtakansallisen sääntökirjan ohjelmassa 18 §:n toistamista siten, että ohjelma on koulutus...

Jonk valtakansallisen sääntökirjan ohjelmassa 18 §:n toistamista siten, että ohjelma on koulutus...

Marraskuun 17 p:nä 1920.

SUOMEN PANKIN JOHTOKUNNALLE.

Kirjelmällä kuluvan marraskuun 15 päivästä N° 53 N° 79 on Johtokunta ilmoittanut tehneensä Privatbanken i Helsingfors, Aktiebolag ja Aktiebanken för Utrikeshandel nimisten pankkien kanssa välipuheen, jonka mukaan nämä pankit, mikäli ne tarvitsevat rahoja Kemi-yhtiön metsätöiden rahoittamiseksi tänä talve-

na, myyvät Suomen Pankille Kemi-yhtiön asettamia Lontoossa maksettavia omia punnan määräisiä vekseleitä pankkien siirtäminä, jättäen samalla Suomen Pankille Kemi-yhtiön sitoumuksen suorittaa nämä etumaksuvekselit vientivaluutoilla sen mukaan, kuin näitä yhtiölle kertyy tulevan vuoden viennistä. Tämän välipuheen ilmoittaa Johtokunta tehneensä sillä edellytyksellä, että nämä vekselit lasketaan Suomen Pankin setelikatteeksi. Kirjelmässä lähemmin perustelemillaan syillä Johtokunta pyytää Pankkivaltuusmiesten hyväksymistä tälle toimenpiteelle.

Tämän johdosta saavat Pankkivaltuusmiehet ilmoittaa hyväksyvänsä Johtokunnan toimenpiteen, mutta katsovansa, että asia on uudelleen alistettava Pankkivaltuusmiesten harkittavaksi, jos puheenalaisista laatua olevien vekselien määrä nousee 50 miljoonaan markkaan tai jos sellaisia vekseleitä jälkeen lokakuun 31 päivän 1921 tulisi olemaan Suomen Pankin salkussa.

PANKKIVALIOKUNNALLE.

Pankkivaltuusmiehet ovat vastaanottaneet Pankkivaliokunnan kuluvaan lokakuun 22 päivänä päivätyn kirjelmän N° 13, jossa Valiokunta lähemmin esittämillään syillä pyytää Pankkivaltuusmiehiä antamaan lausuntonsa siitä, olisiko syytä saattaa Pankkivaltuusmiesten suhde 1893 vuoden hätäapurahaston hoitoon vakaantuneemmalle kannalle sekä mihin toimenpiteisiin tässä tarkoituksessa kenties Pankkivaltuusmiesten mielestä olisi syytä ryhtyä.

Pankkivaltuusmiesten tehtävät 1893 vuoden hätäapurahaston hoidon valvontaan nähden ovat määritellyt siinä kirjelmässä 9 päivästä marraskuuta 1893, jolla rahaston lahjoittajain asettama „Hätäaputoimien keskuskomitea” luovutti rahaston valvonnan Pankkivaltuusmiehille. Näin ollen ei niissä tehtävissä, joita Pankkivaltuusmiesten on rahaston hoidon valvontaan nähden toimitettava, ole mitään epäselvää, eikä näitä tehtäviä koskeviin määräyksiin myöskään voida tehdä mitään muutosta.

Vuonna 1893 toiminnassa olleet Pankkivaltuusmiehet ottivat toimittaakseen rahaston valvonnasta

johtuvat tehtävät vain siksi ajaksi, joksi säädyt olivat heidät Pankkivaltuusmiehiksi valinneet. Vuonna 1894 Pankkivaltuusmiehet pyysivät Pankkivaliokuntaa antamaan Pankkivaltuusmiehille tehtäväksi hoitaa rahaston valvontaan kuuluvia tehtäviä, mutta ilmoitti valiokunta vastauksessaan, ettei se katsonut olevansa oikeutettu antamaan sellaista valtuutusta. Tämän johdosta myöskin keväällä 1894 valitut uudet Pankkivaltuusmiehet ottivat suorittaakseen puheenaolevat tehtävät vain toimensa ajaksi. Sen jälkeen ovat Pankkivaltuusmiehet suorittaneet rahaston valvontaan kuuluvat tehtävät tekemättä eri päätöstä tämän tehtävän vastaanotosta.

Todennäköisesti voisi puheenaolevan tehtävän hoito edelleen haitoitta tapahtua samalla tavalla kuin tähän asti. Toiselta puolen voi kuitenkin ehkä olla oikein, että Eduskunta nimenomaan oikeuttaa Pankkivaltuusmiehet suorittamaan tämän tehtävän.

Eduskunnan 27 p:n päätös.

PANKKIVALIOKUNNALLE.

Pöytäkirja joulukuun 27 päivältä 1910 Eduskunta on päättänyt Pankkivaltuusmiehistä käytettäväksi Suomen Pankin varoista 100,000 markkaa sen lisäksi, että vuosivuoskoro on osoitettu ylimääräisten epäisten palkkumääräksi Suomen Pankkiin 10,000 markkaa kalliinaajenlisiin Suomen Pankin palveluksessa oleviin henkilöihin palkkunaan aikaisemmin tähän tarkoitukseen myönnettyjen varain lisäksi ja 20,000,000 markkaa mieskohtaisien palkanlisen myöntämistä varien Suomen Pankin palveluksessa oleville henkilöille. Sillä päätettiin Eduskunta Pankkivaltuusmiehet toimittaviksi myöntämään Suomen Pankin täysipalvelusille virka- ja palvelusmiehille annettain ja annettavien eläkkeisiin kalliinaajenliseen korkeintaan 100 p:n määrään. Tämän Eduskunnan päätöksen nojalla Pankkivaltuusmiehet joulukuun 27 päivänä valitsivat Suomen Pankin täysipalvelusille eläkkeensaajajille sekä joulukuun 27 päivänä palkansaajajille vuoden 1910 ajasta maksettavat

Marraskuun 17 p:nä 1920.

SUOMEN PANKIN JOHTOKUNNALLE.

N° 82.

Johtokunnan kirjelmää kuluvan marraskuun 12 päivältä n° 52 tänään esiteltäessä ovat Pankkivaltuusmiehet päättäneet oikeuttaa Johtokunnan ottamaan Suomen Pankin palvelukseen ylimääräisen virkamiehen sekä tarpeellisia apulaisia tälle hoitamaan pääasiallisesti sellaista Pankin liikkeen tarkastusta, johon Johtokunnan kirjelmässä on viitattu.

Samalla ovat Pankkivaltuusmiehet päättäneet, että puheenaolevalle tarkastajalle on maksettava ne palkkaedut, joita Pankin ylikamreeri kulloinkin ilman ikäkorotuksia nauttii, sekä apulaisille Pankkivaltuusmiesten Johtokunnan esityksestä vastedes vahvistamat määrät. Näiden ylimääräisten virkamiesten palkkiot suoritettakoon määrärahasta ylimääräisten apulaisten palkkaamiseksi, edellyttäen, että Eduskunta tähän pyydyt varat tulee myöntämään.

Marraskuun 27 p:nä 1920.

PANKKIVALIOKUNNALLE.

N° 83.